

BARNAS HUS BARNEHAGE
EN GOD START GJØR BARNET TRYGT, GLAD OG SMART.

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Innhold

1. PRESENTASJON OM BARNEHAGEN	4
Bodø kommunes visjon er «En god start gjør barnet trygt, glad og smart»	4
1.0 OM BARNEHAGEN	5
1.1 Fargegrupper	5
1.2 PERSONALGRUPPA	6
2. PEDAGOSK GRUNNSYN	6
2.0 INNHOLD OG TILTAK	8
2.1 RELASJONER	9
2.2 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	10
2.3 TILVENNING OG OVERGANGER.....	10
2.4 BARNES MEDVIRKNING	11
2.5 LIVSMESTRING OG HELSE.....	11
2.5.0 Bærekraftig utvikling	12
2.5.1Kosthold	12
2.5.2 Friluftsliv i barnehagen.....	13
2.5.3 Søvn og hvile	13
2.6 LEK	14
2.7 LÆRING	14
2.8 MANGFOLD	16
2.9 DANNING	16
2.10 OMSORG	17
2.11 DIGITAL PRAKSIS.....	17

2.11.0 KIDPLAN.....	17
2.11.1 FOTOGRAFERING OG PERSONVERN	18
2.12 SAMARBEID MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE.....	18
2.13 TRAFIKKSIKKERHET	19
2.14 PLANLEGGING,VURDERING OG DOKUMENTASJON	19
2.15 FORELDRESAMARBEID	20
2.15.0 Foreldrerådet	20
2.15.1 Samarbeidsutvalget	21
2. DE 7 FAGOMRÅDENE OG PROGRESJONSPLAN	22
Ifølge barnehageloven § 2 og rammeplanen skal barnehagen gi grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Derfor er det utarbeidet syv fagområder. Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt, og fagområdene vil sjelden opptre isolert. For hvert fagområde er det formulert mål.	
3. DAGLIGLIVET I BARNEHAGEN	30
4.0 ÅRETS RYTME OG FASTE TRADISJONER HOS OSS	31
4. BARN SOM VI BEKYMRER OSS FOR – TIDLIGE TILTAK / TVERRFAGLIG SAMARBEID	32
5.0 BARNAS VERNEOMBUD	33
5. BEREDSKAPSPLAN VED PANDEMI	34
6. Datoer som må legges merke til.....	35

1. PRESENTASJON OM BARNEHAGEN

Bodø kommunes visjon er «En god start gjør barnet trygt, glad og smart»

Barnas Hus har en lang historie i Bodø by. Barnehagen var en krigsgave fra Sverige til Bodøs barn i 1941. Gamle Barnas Hus ble revet, og en ny barnehage ble bygd som skulle romme både Regnbuen, Bodøs mottaksbarnehage, og Barnas Hus barnehage. I 2011 ble begge barnehagene slått sammen under en styrer. Fra og med august 2022 ble Regnbuen lokalisert i Rønvik Barnehage, men Barnas hus tar med seg mye kompetanse fra tiden med Regnbuen.

Kvalitet for oss er å skape trygghet og glede for barn og foreldre gjennom stabilitet, variasjon i aktiviteter og respekt for ulikheter/andre kulturer. Vi legger vekt på språk og inkludering og vi har et helsefremmende fokus.

Denne årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver og beskrive hvordan vi jobber for å nå våre målsetninger.

Årsplanen er et arbeidsdokument for de ansatte og et bindeledd mellom barnehagen og foreldre/samfunn. Uforutsette hendelser kan oppstå i løpet av barnehageåret, vi må derfor ta forbehold om at endringer kan bli nødvendig i forhold til barnegruppen, personalet, organiseringen og innholdet i planen.

Planen bygger på:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehager
- Lokal handlingsplan Lov for trafikksikkerhet i Bodø kommune (pkt. 5.1.3.)
- Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen (Sosial- og Helsedirektoratet)
- Oppvekstplanen for Bodø kommune, Standard for kvalitet i kommunale barnehager (i Bodø)

Barnehagens telefonnummer: Styrer/kontor: 75 55 63 50 – 477 65 850 Maurtua: 902 79 448 Askeladden: 902 92 846	Åpningstider: Maurtua/Askeladden 07.00 - 16.30	Hjemmesiden finns på borgerportalen/Bodø kommune sine sider. https://bodo.kommune.no/barnehage/barnehagene-i-bodo/barnas-hus-barnehage/ Mailadresser: Andreas.Bjordal@bodo.kommune.no barnas.hus.bhg@bodo.kommune.no
---	--	--

1.0 OM BARNEHAGEN

Barnas hus er en to avdelings barnehage.

Askeladden: 3-6 år og Maurtua: 0-3 år

1.1 Fargegrupper

Vi har delt barna inn i grupper på tvers av avdelingene. Navnene på gruppene er fargene Rød, Oransje, Gul, Grønn og Blå. Målet med denne aldersinndelingen er for å gi barna en tilhørighet på tvers av avdelingene, bli kjent med hverandre, skape vennskap og øke potensialet for opplevd inkludering.

1.2 PERSONALGRUPPA

Styrer:

100 % stilling

Andreas Winnem Bjørndal

Assistent

60% stilling

Tone Breivik

Avdeling Askeladden:

Pedagogisk leder

100% stilling.

Karina Nilssen

Avdeling Maurtua:

Pedagogisk leder

100% stilling

Lill-Merethe Sveggen

Pedagogisk leder

100% stilling

Ane Kristiansen

Assistent

100% stilling.

Marie Wik

Pedagogisk leder

100% stilling

Anette Johansen

Assistent

100% stilling.

Lozica Djokic

Assistent

100% stilling.

Kathrine Renate Jørgensen

Assistent

100% stilling.

William Falch Dahlskjær

Assistent

100% stilling.

Mayeline Punaes Hernandez

Assistent

100% stilling

Bente Marhaug

Tolker bestilles vi eksternt ved behov, for kortere eller lengre oppdrag.
Eventuelt ekstraressurser ved behov.

2. PEDAGOSK GRUNNSYN

Vi ønsker å gi barna masse gode opplevelser og erfaringer blant voksne som virkelig **bryr seg** om dem. **Voksne som er kjærlige, tålmodige, glade, som liker jobben sin og som er interessert i egenutvikling og faglig oppdatering. Vi vil le med ungene, jobbe med humor**, men samtidig være **tydelige voksne**. Det betyr at vi skal være forutsigbare og trygge i **samhandling og samspill med barna** og **skape trygge rammer for hele familien**. Vi skatter de **uformelle møtene** (bringe- og hentesituasjonene, foreldrekaffe, osv.), for det er der relasjonene bygges og grunnlaget for et godt foreldresamarbeid skapes.

Hos oss møter vi mennesker med **åpenhet, interesse og nysgjerrighet**. Vi skal ikke «lære/forandre» de mennesker vi møter til å bli nøyaktig som oss, vi skal se deres ressurser, hva de kan bidra med eller lære oss. Vi har en antirasistisk holdning, og vi skal vise respekt for ulikheter – **ikke bare i ord, men også i handling**. Det er ok å være

«annerledes», det ligger mye god læring i å være «annerledes» sammen, det vil også styrke **tryggheten for egen identitet – hvem er jeg, og gi økt toleranse i vårt sammensatte samfunn. Likeverdsprinsippet** er sentralt hos oss. Vi støtter oss til barnekonvensjonen og menneskerettskonvensjonen.

U R O

Vi har tre begreper som vi forholder oss til og som er viktige for oss i hverdagen for at barnet kan møte verden på en god og konstruktiv måte.

UTVIKLING	RESPEKT	OMSORG
<p>Utvikling er viktig, og da tenker vi på:</p> <p>Livslang læring</p> <p>Danning</p> <p>Mestringsfølelse</p> <p>Godt selvbilde/selvfølelse</p> <p>Sosial kompetanse</p> <p>Basiskunnskaper</p> <p>Hva legger vi i det?</p> <p>Personlig fremgang</p> <p>Utvikling på alle fagområder</p> <p>Læring</p> <p>Erfaringer</p>	<p>Respekt er viktig, og da tenker vi på:</p> <p>Trivsel</p> <p>Sosial kompetanse/atferd</p> <p>Bygge vennskap, gode relasjoner</p> <p>Hva legger vi i det?</p> <p>Høflighet/folkeskikk</p> <p>Gjensidig forståelse</p> <p>Toleranse for hverandre som vi er</p> <p>Hvordan vi er mot hverandre; snakker til hverandre</p> <p>Gir rom for ulikheter</p> <p>Stå for det vi sier og lover</p>	<p>Omsorg er viktig, og da tenker vi på:</p> <p>Det er basisen for trygghet</p> <p>Bidrar til trivsel</p> <p>Viktig for sosial læring og atferd</p> <p>Å oppleve å få og gi omsorg</p> <p>Hva legger vi i det?</p> <p>Ta vare på hverandre</p> <p>Bry seg om, være snille med hverandre</p> <p>Få trøst ved behov</p> <p>Lytte til hverandre</p> <p>Se hverandre</p> <p>Dekke grunnleggende behov (Søvn – mat – hvile)</p>

2.0 INNHOLD OG TILTAK

Vi ønsker å skape en **hyggelig og varm atmosfære** som innbyr til **trygghet**. Vi skal ha tid til å snakke med mennesker, og skape rom og trivsel slik at alle føler seg velkomne. I Barnas Hus møter vi folk med respekt, og vi skal være forutsigbare. Vi har fokus på god kommunikasjon, og vi vet noe om flerkulturell kommunikasjon. Vi voksne er modeller for barna, via vår måte å være på gir vi barna standarder for hvordan de skal oppføre seg/være mot andre – både mot voksne og andre barn.

2.1 RELASJONER

Trygghet og tilhørighet i nære relasjoner er et grunnleggende behov for barn. Det er to viktige områder som henger tett sammen med hverandre og er i tråd med Bodøs kommune sin visjon: Gjør barnet trygg, glad og smart.

Livsmestring og psykisk helse hos barn – en relasjonell prosess – utvikles i positivt samspill med andre mennesker. Barnehageansatte er også svært viktige for sårbare barn.

Barnehjernen er uferdig ved fødsel, og har en rask utvikling ved 0-2 år hvor den er særlig påvirkbar, men hele barnehagealderen er en veldig viktig periode i livet for utvikling. Barnehjernen organiserer seg i samspill med en moden hjerne. Vi jobber med å gi hyppige positive impulser til barna slik at barna skal oppleve mestring og en god selvfølelse.

Når relasjonen er preget av nærhet, varme og anerkjennelse skaper dette et trygt læringsmiljø. Trygghet frigjør energi til læring, flere hjerneceller er i aktivitet i en god relasjon. Gode relasjoner fremmer motstandskraft med effekt i voksen alder. En god relasjon kreves for å kunne hjelpe barn med å regulere vanskelige følelser.

Hva kjennetegner de gode relasjonene:

- Nærhet og varme
- Annerkjennelse og positiv bekreftelse
- Gjensidighet, barnet blir tatt på alvor
- Empati og forståelse
- Krever sensitive og empatiske voksne
- Kartleggingsverktøy: fargekoder

Hva gjør personalet:

- Voksne tilpasser seg barnet i samspill
- Fang opp og deler barns følelser, barn inngår i relasjonen når de føler seg forstått
- Gode relasjoner fremmes når vi støtter barns lek og læring
- Tilrettelegge for positive følelser og en god latter – utløser endorfiner som igjen får fart på hjernen.
- Tilrettelegge for et godt lekemiljø
- Tilstedeværende voksne i leken og som støtter samspill barn-barn og hjelper med følelsesregulering
- Personalet skal være bevisst sin væremåte - ta ansvar for å skape gode relasjoner til alle barn
- Personalet gir tilbakemeldinger til hverandre i hverdagen og på møter.

2.2 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Barna skal over tid mestre språket godt nok til å gi uttrykk for egne meninger og følelser.

Språket er det viktigste redskapet for å kommunisere med andre. Både for å kommunisere ut sine behov, men også for å forstå andres behov og meninger. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen. Barnehagen skal fange opp barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. Dette gjelder både verbalt og nonverbalt (kroppsspråk) språk. Vi kan se stor sammenheng mellom språk og evnen til å skaffe seg venner/tette relasjoner. Det å ha venner og føle tilhørighet til gruppen er særdeles viktig for utviklingen. Derfor er det spesielt viktig at vi i barnehagen jobber hyppig med språkmiljøet i barnehagen.

Dette gjør personalet

- Personalet bruker Tegn til tale og bildekort aktivt i hverdagen.
- Personalet skal være engasjert og språklig aktive rollemodeller som tar i bruk et rikt og variert språk gjennom hele barnehagehverdagen.
- Alle hverdagssituasjoner er pedagogiske aktiviteter og må skjermes for forstyrrelser. Vurder situasjonen før du bryter inn.
- I samlingene introduseres barna for sanger, rim og regler, samt bøker og eventyr med konkrete som støtte.
- Vi lærer ord på ulike språk som er representert i barnehagen
- Vi er oppmerksomme på barnas kroppsspråk og non-verbale uttrykk
- Bruker digitale verktøy, Språksprell – fast plan/tema
- Bruker Tras som kartleggingsverktøy.
- Tilgjengelig materiell på avdelingen skal stimulere språket. Blant annet bildekort og tegn til tale.
- Vi oppmuntrer barna til å fortelle og reflektere over opplevelser, følelser, tanker og behov

2.3 TILVENNING OG OVERGANGER

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre legge til rette for at barna skal få en trygg og god start i barnehagen. Vi har handlingsplaner for hvordan vi gjennomfører tilvenning i barnehagen og planen endres ved individuelle behov.

Våre tiltak:

- Oppstartsamtale for alle barn
- Vi har tett dialog med foresatte under tilvenning.
- Alle barn har en primærkontakt
- Personalet har ansvar for å etablere relasjon med både barn og foresatte
- Vi skal vise respekt og være lydhøre ovenfor familiens kultur, verdier og holdninger
- Vi bruker tolk der det er nødvendig for å få en best mulig kommunikasjon
- Barnehagen har gode rutiner for overgang mellom småbarn- og storbarneavdeling: foreldre og barn få tid og rom til å bli kjent med ny avdeling og personalet.

2.4 BARNES MEDVIRKNING

Barnekonvensjonen styrker barns rett til medvirkning. Poenget med reglene i FNs barnekonvensjon er at barna skal få uttrykke sine meninger i alt som vedrører deres situasjon, dette skal skje ut fra barnas nivå og modenhet.

Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov. Barnehagen skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Våre tiltak

- Tilrettelegge det fysiske miljøet slik at leker og utstyr er tilgjengelig for barna
- Vi er oppmerksomme på hva barna er opptatt av og bygger videre på deres interesser
- Barna skal få hjelp til å lære å lytte og ta hensyn til hverandre, slik at alle kan oppleve å være en del av fellesskapet
- Vi respekterer og er interessert i alle barns meninger og uttrykk.
- Planlagte barnesamtaler med de eldste barna i barnehagen.

De yngste barna formidler sine synspunkter gjennom kroppsspråk, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk. Dette vil kreve full tilstedeværelse / oppmerksomhet fra de voksne. De eldste barna kan godt si eller hinte om hva de mener om innholdet i hverdagen, det skal de voksne oppmuntre dem til, og barnas meninger skal bli tatt på alvor. Eksempelvis kan barna være deltakende i avgjørelser på hvor vi skal gå på tur, planer og aktiviteter og hvilken mat vi skal lage. Vi skal også gi barna innsikt i konsekvensene av valgene sine, da etter alder og modenhet.

Barns medvirkning/selvstendighet skal synes i alle hverdagsaktiviteter og voksne skal være veiledere, ikke hjelpere.

2.5 LIVSMESTRING OG HELSE

Barnehagen skal bidra til barnas trygghet, livsglede, og følelse av egenverd. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.

Alle Bodøs barnehager skal være helsefremmende barnehager. For å bli godkjent kreves det at barnehagen tilfredsstillende 10 krav:

- Helsefremmende arbeid er forankret i barnehagen
- Barnehagen arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø
- Alle barn er fysiske aktive minst 90 min. hver dag

- Nasjonale retningslinjer for mat og måltider i barnehagen følges
- Barnehagen er tobakksfri
- Barnehagen har fokus på god hygiene
- Barnehagen bidrar til at barna erfarer og lærer hva som er helsefremmende
- Barnehagen har godt samarbeide med foresatte og tverrfaglige tjenester etter behov
- Barns medvirkning vektlegges
- Barnehagen arbeider systematisk med ulykkesforebyggende arbeid.

Våre tiltak

- Barn sover /hviler ved behov. Søvnpolitikk etter råd fra helsepersonell.
- Hygiene – barn og voksne vasker hender ved toalettbesøk, etter utetid, før måltid og når de kommer om morgenen.
- Vi bruker god tid på alle hverdagsaktiviteter for at barnet skal oppleve mestring. På denne måten reduserer vi travelhet og stress i hverdagen, noe som fremmer et godt miljø for både barn og voksne.

2.5.0 Bærekraftig utvikling

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Vi skal gjøre oss kjent med FNs bærekrafts mål, og setter søkelys på mål 4.

Våre tiltak

- Vi jobber vi med FNs barnekonvensjon og markerer FN dagen 24/10.
- Barna deltar i kildesortering
- Barna skal lære og erfare at deres handlinger får konsekvenser for miljøet og fellesskapet
- Barna skal utvikle en grunnleggende forståelse for økosystemet, lokalt og globalt

2.5.1 Kosthold

Barnehagen skal ifølge rammeplanen bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold. ” *Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* ” har bestemmelser om at barnehagen ” *bør bidra til å sikre barn og unge godt organiserte og sunne måltider* ”. Vi bestreber oss også for å følge «*retningslinjer for mat og måltider i barnehagen*» som Sosial og helsedirektoratet har utgitt. Foreldrene betaler matpenger i tillegg til prisen for opphold, det inkluderer lunsj, frukt og varm mat en dag i uken.

Våre tiltak

- Vi legger til rette for tre faste måltider om dagen . Frokost er medbragt.
- Vi ønsker at måltidene skal være gode og hyggelige stunder, og at det er en god situasjon for læring og mestring, både når det gjelder språk, det å hjelpe hverandre og vente på tur.
- Frukt og grønnsaker serveres hver dag.
- Vi tar hensyn til barn som har særlige behov knyttet til mat og drikke.
- Vi vet også at det er en sammenheng mellom kosthold, helse og tannhelse. Vi samarbeider med helsesøster og tannhelsetjensten ved behov. Treåringene har besøk hos tannlegen
- Planter egne grønnsaker, som høstes inn og tilberedes. **Har grønnsakshage i Zefyrhaugen.**

2.5.2 Friluftsliv i barnehagen

«Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna opplever og utforsker naturen og naturens mangfold, få gode opplevelser med friluftslivet året rundt, opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover»

Rammeplanen 2017 s.33

I barnehagens utetid har vi fokus på friluftsliv, grov og finmotorisk utvikling. Vi har som fokus å lære barna at naturen er en egen lekeplass med uendelige valgmuligheter. Vi har grillhytte i uteområdet, der lærer barna å tenne bål, lytte til eventyr på lydplanke og har fine samtaler med et knitrende bål i bakgrunnen. På turer utforsker vi nærområdet vårt og er ofte innom referanseområder som Rensåsparken, Zephyr haugen og sentrum for å nevne noen.

Våre tiltak:

- Sette opp lavvo som ly fra vær og vind.
- Barna skal få varierte naturopplevelser gjennom å være ute hver dag og ved å gå på turer i nærmiljøet.
- Besøke faste referanseområder.
- Fast turdag i uken.
- Bruker Børre Buss til lengre reiser. Til eksempelvis maskinisten eller Ausvika.

2.5.3 Søvn og hvile

2.6 LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samhandling. Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna kan oppleve glede og engasjement gjennom lek inne og ute.

Leken er grunnsteinen i all læring. Det er der barn tar med seg sine erfaringer og prøver dem ut i samspill med andre. Barn forteller ofte sine foresatte at i dag har de bare lekt, men med det mener de: vært en del av fellesskapet, lært om regler og normer, vært nysgjerrig, kjent på mestringsfølelsen, øvd på turtaking, vist omsorg, vært kreativ og mye mer. Personalet spiller en stor rolle når det kommer til å legge opp til et godt lekemiljø og være gode veiledere i lek.

Våre tiltak

- Vi har en dagsrytme som gir rom for både spontan- og organisert lek
- Barna skal daglig få leke i mindre grupper
- Personalet skal inspirere og veilede barna ved å delta, støtte og observere leken
- Lekene skal organiseres slik at de er tilgjengelige for barna
- Leken er en viktig arena i barns språkutvikling og skal fremmes og beskyttes.
- Det fysiske miljøet skal innby til lek
- Voksne skal tulle, tøyse og le, slippe latteren løs
- Hjelp barn som ikke leker
- Voksne skal leke og ta roller

2.7 LÆRING

Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep. Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, språk, utvikling og læring.

Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst. Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor alle fagområdene i rammeplanen. Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.

Våre tiltak

- Vi utforsker og undrer oss sammen med barna
- Barnas egne interesser og spørsmål skal være med på å danne grunnlaget for arbeidet
- Barna skal få rike og varierte opplevelser og tilegne seg gode erfaringer

- Barna skal oppleve mestring gjennom å få utfordringer tilpasset alder og funksjonsnivå
- I hverdagen og gjennom prosjekter og temaperioder er barnehagen innom alle rammeplanens fagområder. Aktiviteter og opplegg er tilpasset barnas alder og funksjonsevne

2.8 MANGFOLD

I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap. Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser. Barnehagen skal fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering.

Våre tiltak

- Vi deler i barna i mindre grupper for å legge til rette for varierte vennskap. Dette gir også muligheten for tilstedeværende støtte og veiledning fra personalet
- Personalet skal støtte barnas initiativ til samhandling og samspill
- Vi skal støtte barna i å utvikle respekt for seg selv og for hverandre. Vi fremmer ulikhet og mangfold som en positiv ressurs
- Vi har daglige samlinger for å fremme demokrati og fellesskap.
- Barnehagen tar tak i uønsket atferd og involverer foreldre til samarbeid for å fremme ønsket væremåte. Vi tolererer ikke at barna snakker nedsettende om hverandre, eller voksne.
- Personalet skal fremme likestilling ved å være bevisst på kjønnsroller og reflektere over egen praksis og holdninger. Alle barn får være med på alle aktiviteter.
- Personalet skal jobbe anerkjennende og styrke selvfølelsen hos alle barn, hver dag.
- Vi gir barna oppgaver, ansvar og anledning til å hjelpe til.

2.9 DANNING

Barnehagen skal støtte barnas utvikling av egen identitet og bidra til at barna utvikler positiv selvfølelse. Barnehagen skal legge til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Våre tiltak

- Vi støtter opp om barns undring og meninger og sammen søker vi svar på våre spørsmål.
- Personalet skal veilede barna slik at de mestrer å se seg selv i en større sammenheng
- Barna skal utvikle en positiv selvoppfatning og få tro på sine egne evner og kompetanser- få en god selvfølelse.
- Vi skaper et inkluderende miljø.
- Tydelige grenser, faste rutiner, nærhet, kjærlighet og anerkjennelse fra de voksne er gode metoder for å få trygge, glade barn som er stolte over å være seg selv. Kanskje det aller viktigste vi som voksne kan gjøre er å være bevisste på hvordan vi opptrer, både oss imellom og i forholdet til barna. *"Det vi gjør betyr like mye som det vi sier" og "Voksne er modeller"*.
- Vi lærer barn selvkontroll gjennom å lære dem å takle konflikter, og at personalet er tydelig på ikke akseptert adferd
- Vi fremmer og roser god adferd/samspill
- Vi lærer barnet turtaking

- Vi lærer barn å sette ord på følelser/empati, og følger med på handlinger barn imellom – er tydelig på positive og negative handlinger – gir barna erfaringer via konsekvenser, lærer dem at handlinger har konsekvenser for dem selv og andre, lærer dem og reflekterer over egen atferd og valg en kan gjøre selv.

2.10 OMSORG

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan knytte seg til personalet og til hverandre. I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Se kapittel om barnas verneombud, samarbeid Bodø kommunes tjenester/lavterskel mellom helsestasjon, barnehage og barneverntjenesten.

Våre tiltak

- Personalet skal være der barna er, inne og ute
- Personalet skal være lydhøre og sensitive ovenfor barnas kroppsspråk og uttrykksform.
- Personalet anerkjenner barnas omsorgshandlinger for hverandre.
- Alle barna skal bli sett og anerkjent for den de er.
- Personalet skal være varme, trygge og tilstedeværende

2.11 DIGITAL PRAKSIS

Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak

- Vi vil starte med å gi en innføring i nettvett hos barn, ansatte og foresatte.
- Vi bruker digitale verktøy til å skaffe oss informasjon og bygge kunnskap sammen med barna.
- Vi bruker nettbrett sammen i aktiviteter og kreative prosesser.
- Bruke pc og nettbrett til bilder og tekst sammen med ungene, gjenkalling, info til foreldre, lage små historier.
- Personalet skal få kompetanseheving via kurs og opplæring.
- Bruker Kidplan som kommunikasjon ut til foresatte. Foresatte blir anbefalt å snakke med barna sine om det de leser og ser på Kidplan.

2.11.0 KIDPLAN

Kidplan er kommunikasjonsprogrammet barnehager i Bodø kommune bruker. Det skal gjøre kommunikasjonen mellom barnehage og hjem lettere, og brukes til dokumentasjon. Her kan barnehagen dele bilder, kalender/planer og gi beskjeder til foreldrene. Foreldrene får informasjon via appen Kidplan. Der kan de se det barnehagen deler og registrerer, og sende beskjeder.

- Dele bilder, ukeplaner, informasjon
- Sende meldinger/eposter
- Registrere barn
- Dokumentasjon
- Samtykke fra foreldre til barnehage

2.11.1 FOTOGRAFERING OG PERSONVERN

Flere blir bevisst på personvern og sensitiviteten ved å dele bilder og informasjon om sine nærmeste. I barnehagen er det personalet som skal ta bilder til bruk av dokumentasjon. På alle foreldrearrangement har foresatte ikke lov å ta bilder eller video av barna. Dette er av hensyn til alle de som ikke ønsker at bilder av sine barn skal bli delt, men også fordi at opplevelsen av øyeblikket skal stå i sentrum. Personalet vil derfor stå for dokumentasjon av dagen. Ønskes det likevel et bilde av barna på selve dagen så kan det tas et portrettbilde av bare sitt eget barn etter gjennomført arrangement.

2.12 SAMARBEID MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet får en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen. Barnehagen har overgangsrutiner på samarbeid mellom barnehage og skole i forbindelse med skolestart. Rutinen innbefatter bl.a.

Våre tiltak

- Informasjonskveld om skolestart arrangeres av grunnskolekontoret.
- Samtale barnehage – foreldre: tema skolestart.
- Kontakt mellom barnehage og skole for å gi nødvendig informasjon om barna slik at overgangen skal bli best mulig.
- Overlevering av Tras skjema fra barnehagen til skolen hvis foreldrene samtykker i det.
- Skolen inviterer til førskoledag og foreldremøte.
- Barna skal få øve seg på å bli selvstendige, men også å kunne be om hjelp når det trenger det, og utvikle god sosial kompetanse.
- Barna øver på å sette i gang lek og aktiviteter selv

2.13 TRAFIKKSIKKERHET

Trafikksikkerhet og trafikkoppdragelse er integrert i barnehagens arbeid. Tiltak som det satses spesielt på i barnehagen er gå-trening og refleksbruk (*Jf. Lokal handlingsplan for trafikksikkerhet i Bodø kommune punkt 5.1.3 Opplæring*).

Barnas Hus ligger midt i sentrum, mellom 2 til dels sterkt trafikkerte gater, derfor er det helt nødvendig med helt klare og tydelige regler fra dag 1.

Ordene stopp, vent, bil, vei og fortau blir nødvendig å lære, og begreper som holde i hånden, og farlig, vil også være sentrale.

Barnas Hus er godkjent som trafikksikker barnehage. Vi må søke om ny godkjenning årlig.

Våre tiltak

Jobber med tilrettelagt verktøy til opplæring. Pr dags dato brukes Trygg trafikk i barnehage. <https://www.tryggtrafikk.no/opplaering/barnehage/>

Tema i april på alle avdelinger

Turer i trafikk med fokus på regler og trafikk.

Jobber kontinuerlig med trafikksikkerhet, trafikkregler gjennom hele året, i forkant av hver tur ut av barnehagen.

2.14 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Planlegging og beslutninger angående barnehagens innhold og aktiviteter tas i forskjellige forum. Planene blir utarbeidet med utgangspunkt i barnehagelov, rammeplan, diverse føringer fra departementer og kommunen vår. Beslutninger blir tatt både fra overordnet hold (Bodø kommune – barnehagekontoret), styrer, lederteam, på avdelingsnivå og i samarbeid med hele personalgruppen. Foreldre og barn har også innflytelse på planer og beslutninger. Vi bestreber oss på barns medvirkning i våre planer. Barnehagen har eksempelvis følgende planer; Årsplan, månedsplaner, tiltaksplaner og HMS planer. Planene kan være overordnet for hele barnehagen, gjeldende for hver enkelt avdeling eller for enkeltbarn/grupper. Planene er skriftlige slik at de gir grunnlag for dokumentasjon og evaluering. Planleggingen og vurdering i barnehagen foregår på planleggingsdagene, personalmøter, avdelingsmøter, pedagogisk ledermøter, morgenmøter, pedagogenes planleggingstid, i styrergruppen i samarbeid med barnehagesjefen.

Våre tiltak

- Alle ansatte tar aktivt del i planlegging, gjennomføring og evaluering
- Vi har fokus på gruppen og fellesskapet når vi dokumenterer
- Livet i barnehagen skal dokumenteres med bilder, tekst og barnas egne arbeid knyttet til ulike aktiviteter og prosjekter
- Vi har avdelingsmøter og ledermøter, personalmøter ti ganger i året, vi har også fem planleggingsdager i året.

- Pedagogene har fire timers planlegging pr. uke
- Barnas direkte og indirekte tilbakemeldinger er viktige for oss. Vi ønsker å ta disse tilbakemeldingene med oss videre i vårt arbeid, og dette krever en tilstedeværelse/nærværelse i hverdagen, bevisste voksne. Alle barn skal diskuteres/ tas opp på avdelingsmøter og personalmøter (jf. rutine). Dette er viktig i forhold til vurdering og videre planlegging
- Vi dokumenterer vårt arbeid som følger: møteprotokoller, referat, loggbøker, tiltaksplaner, ukerapporter og bilder. Vi bruker observasjon, «tras» og «alle med» som et systematisk verktøy i hverdagen, både i forhold til enkeltbarn/gruppe og personalet. Dette fungerer som en dokumentasjon som vi tar med oss videre i vår planlegging og vurderingsarbeid.

2.15 FORELDRESAMARBEID

Foreldrene medvirker og har et godt samarbeid med personalet. Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Arbeidet skal skje på individnivå, med foreldre til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Våre tiltak

- Vi utveksler daglig informasjon om barnets hverdag - uformelt
- Vi tilbyr to foreldresamtaler i året, foreldremøter SU møter og foreldreråd - formelt (tolk ved behov)
- Vi samarbeider tett med foreldre og tilbyr veiledning ved behov
- To arrangementer i året med foreldre
- Ukeplaner – Legges ut på Kidplan.
- Særlig viktig informasjon deles på epost, skriftlig og/eller muntlig.

Ellers formidler vi ved behov muntlig informasjon i hverdagen, da bruker vi enkle hjelpemidler som: bildebøker, bildemateriale, ordbøker, enkle brev / tegnede brev osv. som vi selv har laget, og vi benytter hele oss selv – kroppsspråk – mimikk – tegn. Noe informasjonmateriale finnes på ulike språk, blant annet en folder fra Bodø kommune med litt informasjon om barnehager, skoler og skolefritidsordninger i Bodø.

2.15.0 Foreldrerådet

består av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen, og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Et forum der alle foreldrene kan møtes og diskutere ønsker og behov og komme med forslag til barnehagen (Jf. Lov om barnehager § 4).

2.15.1 Samarbeidsutvalget

Skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Samarbeidsutvalget skal ha seg forelagt saker som er av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet i forhold til foreldrene (Jf. Lov om barnehager § 4).

2.16 kompetanseløftet

I 2019 kom regjeringen ut med Stortingsmelding 6 som setter trykk på at kompetansen skal komme tettere på barn og elver. Det tverrfaglige samarbeidet skal styrkes og det skulle settes i gang et kompetanseløft innenfor det spesialpedagogiske feltet for ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten. I den forbindelse startet Bodø kommune opp et langsiktig prosjekt for alle i laget rundt barnet. Dette inkluderer blant annet alle kommunale og private barnehager, skoler og tjenester som har direkte tilknytning inn til skoler og barnehager (f. Eks. Fagteam og PP-tjenesten). En av de tiltakene som skal være med å styrke barnehagenes kompetanse er pedagogisk analyse.

2.16.0 Pedagogisk analyse

Pedagogisk analyse er en arbeidsmåte som skal sikre at hele laget rundt barnet skal jobbe i samme retning. Det handler om å kartlegge utfordringene vi støter på, analysere utfordringen nøye, sette seg tydelige mål og bruke forskning og teori til å finne de gode løsningene. Først når analysen av utfordringen er grundig kartlagt og alle i arbeidet har forstått problemstillingen, skal tiltak settes inn og gjennomføres.

Alt for ofte har vi erfart at vi trekker konklusjoner og setter inn tiltak for fort og det ender opp med at tiltakene ikke treffer riktig i forhold til den faktiske utfordringen. Dette arbeidet skal være med å sikre at arbeidet vi gjør treffer bedre og kvaliteten økes.

1. DE 7 FAGOMRÅDENE OG PROGRESJONSPLAN

Ifølge barnehageloven § 2 og rammeplanen skal barnehagen gi grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Derfor er det utarbeidet syv fagområder. Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt, og fagområdene vil sjelden opptre isolert. For hvert fagområde er det formulert mål.

I Barnas Hus jobber vi med de 7 fagområdene med ulik tilnærming på de ulike avdelingene, og her kommer en presentasjon av disse:

Fagområder	1 åringer Blå	2 åringer Grønn	3 åringer Gul	4 åringer Orange	5 åringer Rød
Kommunikasjon språk og tekst Språklige aktive ansatte	<p>Aktivt samspill, oppmuntre til kommunikasjon, sang, regler – i samlingsstund, lek, hverdagsaktiviteter og rutinesituasjoner som bleieskift, måltid, påkledning.</p> <p>Bruk av billedbøker, bildesanger, bevegelses-sanger, musikk, bilder.</p> <p>Sang, samtale, sette ord på det vi gjør i lek, på turer osv. Aktiv bruk av språket.</p>	<p>Enkle bøker med tekst. Sang, musikk, enkle rim/regler. Lek med ord og lyder.</p> <p>Bevissthet rundt bruk av begreper, utføre oppgaver.</p> <p>Aktiv bruk av språket – snakke om det vi ser, hører, gjør, har gjort, skal gjøre. Hjelp til å bruke språket i lek og aktiviteter med andre barn.</p>	<p>Enkle bøker – tekst. Sang, enkle rim/regler, fortellinger. Lek med ord. Bevissthet rundt farger og enkle preposisjoner. Begynnende gjenfortelling. Kalender. Rollelek.</p> <p>Variert sansestimulering og motoriske erfaringer ute gir godt utgangspunkt for samtale, læring av begreper med mer. Omfang og innhold i forhold til alder og utvikling.</p>	<p>Lengre fortellinger/ bøker. Gjenfortelling. Samtale rundt bilder. Sang, sangleker, rim og regler. Introduksjon av tall og bokstaver. Kalender. Dags rapport. Foto som støtte til samtale. Konflikthåndtering gjennom samtale. Ta imot beskjeder. Samtaler.</p> <p>Variert sansestimulering og motoriske erfaringer ute gir godt utgangspunkt for samtale, læring av begreper med mer. Omfang og innhold i forhold til alder og utvikling.</p>	<p>Tekstskaping. Sang, rim, regler. Skrive eget navn/bokstav. Lekeskriving. Kalender. Foto til støtte til samtale. Ta imot og utføre beskjeder.</p> <p>Konflikthåndtering gjennom samtale.</p> <p>Variert sansestimulering og motoriske erfaringer ute gir godt utgangspunkt for samtale, læring av begreper med mer. Omfang og innhold i forhold til alder og utvikling.</p>

Fagområder	1 åringer Blå	2 åringer Grønn	3 åringer Gul	4 åringer Orange	5 åringer Rød
<p>Kropp, bevegelse og helse</p> <p>Variert og tilrettelagt miljø for fysisk aktivitet og hvile. Aktive ansatte.</p>	<p>Stimulere og tilrettelegge for bevegelse og grov/finmotorisk utfordring/mestring i lek og hverdag. Tilrettelagt for hvile hver dag.</p> <p>Bevegelsessanger. Bevissthet på kroppsdelar. Bevegelse til musikk.</p> <p>Rutiner for hygiene.</p> <p>Rolige måltider, sunn mat og drikke.</p>	<p>Daglig utelek, turer utenfor barnehagen.</p> <p>Stimulere og tilrettelegge for bevegelse og grov/finmotorisk utfordring/mestring i lek og hverdag. Kroppsbevissthet.</p> <p>Rutiner for hygiene.</p> <p>Rolige måltider, nok og sunn mat og drikke.</p>	<p>Daglig utelek. Tilrettelegge for grov- og finmotoriske aktiviteter tilpasset 3-åringen. Begynnende forståelse for egen/ andres kropp. Hygiene. Rolige måltider, sunn mat og drikke. Nok hvile.</p> <p>Barnehagens helt nære nærmiljø som bevegelsesarena Oppsøke plasser som gir 3-åringen grovmotorisk utfordring og mestring.</p>	<p>Tilrettelegge for grov- og finmotoriske aktiviteter tilpasset 4-åringen. Ski, aking, klatre i trær/tau, fysisk mestring, risikolek.</p> <p>Bevissthet rundt fysiske likheter og ulikheter, kjønnsforskjeller. Sunt kosthold, bordskikk og god hygiene.</p> <p>Lengre turer. Oppsøke områder som gir 4-åringer utfordringer og mestring. Ski og balansetau. Måltid ute.</p>	<p>Tilrettelegge for grov- og finmotoriske aktiviteter tilpasset 5-åringen. Ski, aking, klatring. Fysisk mestring.</p> <p>Kjønnsbevissthet. Bevisst egen kropp – muligheter/begrensninger. Sunt kosthold, bordskikk og god hygiene.</p> <p>Utvide bevegelsesradiusen. Bruke naturen til variert motorisk aktivitet. Bruke utstyr som balansetau og lavvo. Måltid ute.</p>

Fagområder	1 åringer Blå	2 åringer Grønn	3 åringer Gul	4 åringer Orange	5 åringer Rød
Kunst, kultur og kreativitet Aktive voksne er bevisste forbilder. Legge til rette og motivere.	<p>Utforske forskjellige typer materialer (maling, leire, sand, vann osv.).</p> <p>Sang, musikk, instrumenter, lyder. Både oppleve og bruke det.</p> <p>Flanellograf, bilder, bøker, bygge, leker som inspirerer til å bruke fantasien. God tid til fri lek.</p> <p>Variert sansestimulering.</p>	<p>Både organisert og fri bruk av ulike kunstarter</p> <p>Prøve ulike instrumenter, sanger, sangleker, leke med lyd.</p> <p>Male, tegne, utforske leire/sand/vann.</p> <p>Legge til rette for symbollek og bruk av fantasien.</p> <p>God tid/rom for fri lek.</p> <p>Bruker bøker, historier, bilder.</p>	<p>Enkle sangleker og bruk av instrumenter.</p> <p>Tilgang på variert formingsmateriale. Maling, liming, tegning, klipping.</p> <p>Enkel rollelek og dramatisering.</p> <p>Kreativ aktivitet ute. Forme snø og sand, leke med naturmaterialer.</p>	<p>Sanglek, musikk, dans og rytmeinstrumenter.</p> <p>Kreativ tenking og skaperglede. Tilgang på variert formingsmateriale. Maling, tegning, veving og konstruksjonsmaterieell.</p> <p>Mer avansert rollelek og dramatisering. Begynnende regellek.</p> <p>Naturmaterialer til forming. Bevissthet til naturen som kunstarena.</p>	<p>Sanglek, musikk, dans og rytmeinstrumenter.</p> <p>Variert bruk av formingsmaterieell. Oppmuntre til eget uttrykk</p> <p>Dramatisering, avansert rollelek og regelleker.</p> <p>Leke med- og forme i naturmaterialer. Bruk av enkle verktøy. Bevissthet til naturen som kunstarena og inspirasjon til lek.</p>

Fagområder	1 åringer Blå	2 åringer Grønn	3 åringer Gul	4 åringer Orange	5 åringer Rød
<p>Natur, miljø og teknikk</p> <p>Ute i all slags vær.</p> <p>Digital praksis i samsvar med alder.</p>	<p>Sanseopplevelser i alle årstider. Undre oss sammen med barna, gripe muligheten når den er der.</p> <p>Utforske uteområdet. Oppmerksomhet rundt småkryp, planter.</p> <p>Lek med varierte leker og naturmateriale.</p> <p>Konstruksjonslek og enkle puslespill.</p>	<p>Sanseopplevelser i alle årstider.</p> <p>Begynnende respekt for det som lever. Studere småkryp. Undring over naturen.</p> <p>Tur utenfor barnehagen en gang i uken. Bruk av bål og måltider ute.</p> <p>Lek med varierte leker og naturmateriale.</p> <p>Konstruksjonslek og puslespill og enkle spill.</p> <p>Miljøvern – ta vare på og rydde opp.</p>	<p>Oppmerksomhet, bli kjent med vær og klima.</p> <p>Begynnende respekt for det som lever. Studerer småkryp. Undring over naturen.</p> <p>Tur utenfor barnehagen en gang i uken. Bære egen sekk. Erfaring med bål og måltider ute.</p> <p>Lek med varierte leker og naturmateriale. Tar i bruk enkle verktøy for å studere naturen nærmere. Enkel eksperimentering.</p> <p>Sortere søppel. Miljøvern – rydde opp.</p>	<p>Oppmerksomhet, bli kjent med vær og klima. Kjennskap til årstidene.</p> <p>Respekt for det som lever. Studerer småkryp. Plante grønnsaker. Undring over natur og naturfenomener.</p> <p>Tur utenfor barnehagen en gang i uken. Bære egen sekk. Erfaring med bål og måltider ute.</p> <p>Lek med varierte leker og naturmateriale. Tar i bruk verktøy for å studere naturen nærmere. Eksperimentering.</p> <p>Bevissthet rundt miljøvern.</p>	<p>Oppmerksomhet, bli kjent med vær og klima. Gjenkjenne flora/fauna. Bruk av oppslagsverk. Kjennskap til årstidene og hva vi må ha på oss ute.</p> <p>Respekt for det som lever. Studerer småkryp. Sanke av naturen. Undring over natur og naturfenomener.</p> <p>Tur utenfor barnehagen en gang i uken. Bære egen sekk. Delta i båltenning og tilbereding av måltider ute.</p> <p>Mer avansert konstruksjonslek og bygging. Bruk av hammer og kniv.</p> <p>Bevissthet rundt miljøvern.</p>

Fagområder	1 åringer	2 åringer	3 åringer	4 åringer	5 åringer
------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

	Blå	Grønn	Gul	Orange	Rød
Etikk, religion og filosofi Voksne som gode rollemodeller. Nulltoleranse for mobbing.	<p>Fokus på respekt og omsorg. De ansatte veileder barna om hvordan vi skal være med hverandre.</p> <p>Markering av tradisjoner og høytider, både norske og de som ellers er representert i barnegruppa.</p>	<p>Lære å samhandle med hverandre. Oppfordre til omsorg, hjelpe og dele med hverandre.</p> <p>Gruppetilhørighet. Alle er like viktige og verdifulle.</p> <p>Tradisjoner og høytidsmarkeringer.</p> <p>Felles turopplevelser. Undring over endringer i naturen.</p>	<p>Lære å samhandle med hverandre. Oppfordre til omsorg, respekt, samarbeide og dele med hverandre.</p> <p>Gruppetilhørighet. Alle er like viktige og verdifulle.</p> <p>Delta på tradisjoner og høytidsmarkeringer.</p> <p>Felles turopplevelser. Undring over endringer i naturen.</p>	<p>Likeverd, vennskap og toleranse i samhandling med hverandre. Dele med hverandre. Samarbeide og hjelpe hverandre.</p> <p>Gruppetilhørighet. Være en god venn.</p> <p>Delta på tradisjoner og høytidsmarkeringer.</p> <p>Felles turopplevelser. Undring over endringer i naturen og respekt for naturen.</p>	<p>Likeverd, vennskap og toleranse i samhandling med hverandre. Være en god venn og inkludere hverandre i leken. Forstå seg selv som rollemodell.</p> <p>Refleksjon/filosofering.</p> <p>Forståelse for og deltakelse på tradisjoner og høytidsmarkeringer.</p> <p>Samtale og undring/filosofering over sanseopplevelser og erfaringer i naturen.</p> <p>Bevissthet rundt naturvern.</p>

Fagområder	1 åringer Blå	2 åringer Grønn	3 åringer Gul	4 åringer Orange	5 åringer Rød
<p>Nærmiljø og samfunn</p> <p>Gode opplevelser i trygge omgivelser.</p> <p>Barn skal oppleve å være med å forme dagen. Barns medvirkning.</p>	<p>Trygghet i barnehagen som samfunn – gode opplevelser</p> <p>Bli kjent i barnehagen inne og ute.</p> <p>Bli kjent med personal og barn i barnehagen.</p> <p>Felles aktiviteter på avdeling og i barnehagen for tilhørighet.</p> <p>Markering av høytider og markeringsdag</p>	<p>Begynnende bevissthet rundt trafikksikkerhet og brannvern.</p> <p>Bruke referanseområder aktivt. Legge til rette for gode opplevelser i nærmiljøet.</p> <p>Felles aktiviteter på avdeling og i barnehagen for tilhørighet.</p> <p>Markerer høytider og markeringsdager.</p>	<p>Begynnende bevissthet rundt trafikksikkerhet (Lyset) og brannvern (Bjørnis).</p> <p>Bruke referanseområder aktivt. Bli kjent med nye områder lengre borte fra barnehagen. Bruke Børre buss til lengre turer.</p> <p>Få erfaring med bibliotek, museer og andre relevante virksomheter.</p> <p>Felles aktiviteter i barnehagen.</p> <p>Markerer høytider og markeringsdager.</p>	<p>Videre bevissthet rundt trafikksikkerhet og brannvern.</p> <p>Bruke referanseområder aktivt. Bli kjent med nye områder lengre borte fra barnehagen. Bruke Børre buss til lengre turer.</p> <p>Regelmessige besøk til bibliotek, museer og andre relevante virksomheter.</p> <p>Felles aktiviteter i barnehagen.</p> <p>Markerer høytider og markeringsdager.</p>	<p>Grundig bevissthet rundt trafikksikkerhet og brannvern. Ansvar og leder turguppen under veiledning fra voksne.</p> <p>Bruke referanseområder aktivt. Bli kjent med nye områder lengre borte fra barnehagen. Bruke Børre buss til lengre turer.</p> <p>Regelmessige besøk til bibliotek, museer og andre relevante virksomheter.</p> <p>Felles aktiviteter i barnehagen.</p> <p>Markerer høytider og markeringsdager.</p>

Fagområder	1 åringer Blå	2 åringer Grønn	3 åringer Gul	4 åringer Orange	5 åringer Rød
<p>Antall, rom og form</p> <p>Oversiktlig og stimulerende lekearealer.</p> <p>Bevist personale som bruker matematiske begreper.</p>	<p>Sanse motorisk alder. Barna bruker alle sanser for å gjøre seg kjent med omgivelsene. De føler, smaker, hører, ser og lukter på alt.</p> <p>Enkle puslespill, konstruksjon leker og puttebokser.</p> <p>Sandkasselek.</p> <p>Gjøre seg erfaringer og bli kjent med barnehagen og barnehagens innhold, inne og ute. Begynnende forståelse for dagsrytmen i barnehagen.</p>	<p>Kategorisering gjennom rydding og lek. Få begynnende erfaring med funksjonen til leker og materiale.</p> <p>Introduksjon av farge, matematiske begreper og telling gjennom lek.</p> <p>Utforske naturmateriale og gi dem nye funksjoner.</p> <p>Opplive fast dagsrytme med forutsigbart innhold. Bli kjent med nærmiljøet.</p> <p>Begynnende erfaring med å orientere seg i uteområdet og utenfor barnehagen.</p>	<p>Problemløsning gjennom konstruksjonslek. Reflektere over egne løsninger.</p> <p>Få erfaring med mønster, vekt, form og størrelse gjennom lek.</p> <p>Sammenligning og indirekte måling. Begynnende forståelse for tallrekka.</p> <p>Begynnende form for naturkunst og bruk av naturmateriale som funksjon.</p> <p>Opplive rytmen i uken. Utvider nærområdet og begynnende forståelse i orientering i nærmiljøet.</p>	<p>Mer avansert konstruksjonslek. Refleksjon over egne løsninger.</p> <p>Forståelse for enkle matematiske begreper og mønster. Bruke erfaringer med veiing og måling. Telle med par kobling.</p> <p>Oppdage, undre og erfare matematiske fenomen i natur og samfunnet.</p> <p>Ukedager og årstider. Begynnende forståelse for rytmen i året.</p>	<p>Avansert konstruksjonslek. Refleksjon over egne løsninger og videreutvikle konstruksjonen.</p> <p>Aktiv bruk av matematiske begreper og mønster. Forstå tallsymbol. Bruke kunnskaper om matematikk i hverdagsaktiviteter.</p> <p>Oppdage, undre og erfare matematiske fenomen i natur og samfunnet.</p> <p>Opplive og forstå rytmen i året. Kalender med dato, måned og år.</p>

2. DAGLIGLIVET I BARNEHAGEN

Alle hverdagsaktiviteter er pedagogiske aktiviteter. Faste rutiner og metoder i løpet av dagen gir barna en følelse av forutsigbarhet som igjen fører til trygghet. Den daglige omsorgen, nærheten til barnet, veiledning, oppmuntring, språktrening, anerkjennelse, osv. praktiseres gjennom dagens faste aktiviteter.

Generell dagsrytme på de ulike avdelingene:

Askeladden/Maurtua
07.00: Barnehagen åpner. Frem til klokka 09.00 er det mulighet til å spise medbrakt frokost, vi har drikke. Frilek på avdelingene. Avdelingene samarbeider. Alle barn som skal være borte eller kommer senere må gi beskjed før klokka 09.00
09.00: Pedagogisk innhold
11.00: Lunsj
11.30: De store går ut, de små legges.
14.00: Mellommåltid
14.30: Frilek ute eller inne resten av dagen
16.30: Barnehagen stenger

Ledermøte for pedagogene hver mandag 1245-1345. Alle pedagoger har 4 timer plantid i uken.

Foreldresamtaler 2 ganger i året, derav den ene er obligatorisk.

4.0 ÅRETS RYTME OG FASTE TRADISJONER HOS OSS

Faste tradisjoner er en del av innholdet i barnehagen, vi ser på dem som en del av den norske barnekulturen som vi skal formidle til barna, spesielt viktig for barna som er nye i Norge. Tradisjoner er kultur, og hos oss handler det om årstider og høytider for alle som er i barnehagen. For øvrig vil markering av dager avhenge av det enkelte barns kultur og tradisjoner.

August	Planleggingsdager Oppstartsamtaler Tilvenning	Februar	Samefolkets dag Karneval Foreldremøte
September	Brannvernuke 38 Brannøvelse Foreldremøte og møte i SU	Mars	Barnehagedagen Påskeforberedelse
Oktober	FN dagen og foreldrekaffe Høster grønnsaker	April	Planleggingsdag første tirsdag etter påske Frist for å melde sommerferie 31.04 Trygg trafikk trafikkarbeid
November	Foreldresamtaler: pedagog og foreldre Planleggingsdag 17. november	Mai	Vernerunde Foreldresamtaler: pedagog og foreldre ID markering 17.mai markering Planter poteter og grønnsaker

Desember	Juleforberedelser Kirkebesøk 13.12 Lucia 18.12 Nissefest	Juni	Avslutnings av barnehageåret – sommerfest Overgang av nye barn – samtaler Oppstartssamtaler –nye barn
Januar	Solfest SU møte	Juli	Ferieavvikling

3. BARN SOM VI BEKYMNER OSS FOR – TIDLIGE TILTAK / TVERRFAGLIG SAMARBEID

Bodø kommune har en målsetning om at alle barn i vår kommune føler seg trygge og trives i barnehagen og i skolen. Vi jobber systematisk i forhold til alle barn i barnehagen. Barnehagen har rutiner som sikrer at barn vi bekymrer oss for får tidlig hjelp - og at det handles i samarbeid med foreldrene. Fagteamets lavterskeltilbud er et allmennpedagogisk tilbud til barnehager og familiesentre i Bodø kommune. Målet med lavterskeltilbudet er å hjelpe barnehagene til å hjelpe barn med ulike utfordringer og å utvikle barnehagene/ familiesentrene ved å øke kompetansen til de ansatte. I Bodø kommune jobber vi ut fra at: **Tidlig hjelp er god hjelp.**

Våre tiltak

- Ved bekymring tar barnehagen kontakt og beskriver hva/ hvilket område de ønsker veiledning på, og det er der vi legger fokus i forhold til videre arbeid.
- Vi velger tilbudet som kan omhandle veiledningssamtaler, observasjon, kartlegging, rådgivning, modellere og systemarbeid.
- Det er barnehagen som holder foreldrene oppdatert i forhold til hvilke tiltak som settes i gang, og barnehagen bruker tiltaksplaner som verktøy
- Når henvendelsen gjelder enkeltbarn, skal det foreligge samtykke fra foresatte før noen fra Fagteamet kan observere barnet og samtale om barnet med personalet i barnehagen.

TRAS står for **Tidlig Registrering Av Språk**. Skjemaet som benyttes er et observasjonsskjema som fylles ut 2 ganger i året når barnet er mellom 3 – 5 år. Metoden gir et godt bilde av barnets språklige og sosiale ståsted. Skjemaet blir gjennomgått med foreldrene på foreldresamtalene. Når barnet begynner på skolen, vil skolen kunne få skjemaet hvis foreldrene samtykker i det.

Dette er interne dokument til bruk i samarbeidet mellom barnehagen og Lavterskeltilbudet. Andre aktuelle samarbeidsinstanser kan være PPT (Pedagogisk-Psykologisk Tjeneste), BUP (Barne- og Ungdomspsykiatriske Poliklinikk), sykehus, helsestasjon, barnehagekontorets fagteam, flyktningkontor, barnevern etc.”.

Det er utarbeidet en folder for dette som vi forholder oss til. I tillegg forholder vi oss til manifestet fra departementet som omhandler «mobbing i barnehagen». Vi kan også henviser til Utdanningsforbundet sitt hefte: «*Barns trivsel – voksnes ansvar; forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen.*». Det foreligger rutiner for hvordan vi skal håndtere og forebygge mobbing og mistrivsel.

5.0 BARNAS VERNEOMBUD

Vold og seksuelle overgrep mot barn er et stort folkehelseproblem, og barnehageansatte står i en unik posisjon til å identifisere og hjelpe utsatte barn.

I henhold til lov og rammeplan skal personalet i barnehagen ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for mobbing og omsorgssvikt, og vite hvordan dette skal forebygges og oppdages. Barnas verneombud er derfor ikke noe nytt som pålegges barnehagen, men det kan bidra til kompetanseheving og bevisstgjøring av oppgaver som barnehagen allerede har.

«Stine Sofies Stiftelse» har utviklet en barnehagepakke om temaet som har som mål å styrke barnehageansatte sin handlingskompetanse til å handle på bekymringer om vold og seksuelle overgrep. Et annet mål er at barnehagene skal bli kompetente til å jobbe selvstendig og systematisk med tematikken gjennom året.

HVA ER BARNAS VERNEOMBUD?

- Barnas verneombud skal ha et ekstra ansvar for, og kompetanse til, å se og hjelpe sårbare barn i barnehagen.
- Barnas verneombud skal ha ekstra kompetanse om sårbare barn
- Barnas verneombud skal være barnehagens ressursperson for barna, kolleger, daglig leder og foreldre.
- Barnas verneombud skal være trygg på å se og avdekke vold og overgrep mot barn.
- Barnas verneombud skal ha kunnskap om mobbing og utenforskap i barnehagen.
- Barnas verneombud skal bidra til at barn med behov for spesiell tilrettelegging blir ivaretatt.

BARNAS VERNEOMBUD i Barnas hus Barnehage: Lill-Merethe Sveggen

4. BEREDSKAPSPLAN VED PANDEMI

Hvis det skulle oppstå en pandemi har barnehagene i Bodø Kommune 3 ulike nivåer å forholde seg til i forhold til beredskap; grønt, gult eller rødt nivå. Barnehagen har egne detaljerte planer for hvert nivå. Personal og foresatte holdes jevnlig oppdatert på hva som ansees som for syk for barnehage. Viktig informasjon blir sendt ut på epost. Disse rutinene og planene har barnehagen lagret i sitt eget HMS system og vil bli tatt i bruk ved behov.

5. Datoer som må legges merke til

Planleggingsdager. Dager som er lagt av til planlegging for barnehagen. Disse dagene regnes som den 5. ferieuken til barna. Da vil driften være stengt og personalet vil bruke tiden på å planlegge, kompetanseheving, forberedelser, med mer:

- 14.08.23
- 15.08.23
- 16.08.23
- 17.11.24
- 02.04.24

Jul. Høytid med flere helligdager og redusert åpningstider:

- 26.12.23. barnehagen stengt
- 27.12.23. Barnehagen stengt
- 28.12.23. barnehagen åpen ved behov, mulig redusert åpningstid.
- 29.12.23. barnehagen åpen ved behov, mulig redusert åpningstid.
- 30.12.23. barnehagen åpen ved behov, mulig redusert åpningstid.

Påske. Høytid med flere helligdager og redusert åpningstid:

- Onsdag 27.03.24. barnehagen stenger kl. 12.00
- 28.04.24. Stengt
- 29.04.24. Stengt
- 01.04.24. Stengt

Andre høytider og begivenheter:

- Onsdag 01.05.24 Arbeidernes dag. Stengt
- Torsdag 09.05.24. Kristi Himmelfartsdag. Stengt
- Fredag 17.05.24 Grunnlovsdagen. Stengt
- Mandag 20.05.24. 2. pinsedag. Stengt

